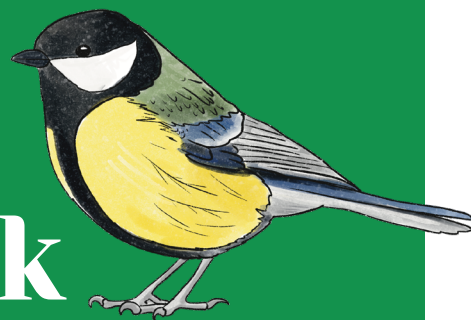

The Green Mile
AMSTERDAM

Luistervink rapportage the Green Mile

Luistervink rapportage the Green Mile

Wat hoor jij eigenlijk als je hier loopt? Er zijn meer geluiden dan je denkt...

Vogels zijn belangrijke bewoners en indicatoren van de conditie van onze stad. Daarom hanger er sinds 2025 drie Luistervinkjes langs The Green Mile: achter de Stadhouderskade, bij de Rijkstuinen en in het Vondelpark. Slimme, kleine apparaatjes die dag en nacht luisteren naar de vogels om ons heen. Niet met ogen, maar met oren en met hulp van AI. Elke vogelzang wordt herkend, opgeslagen en geteld: 24 uur per dag, het hele jaar door. Dus ook wanneer de doortrekkers 's nachts overvliegen en wij op één oor liggen, horen we toch wat er hoog boven ons gebeurt. Uniek dus, want de meeste metingen worden wellicht een paar keer per jaar gedaan en schetst geen continu beeld, dit dus wel!

Elke Vogelzang wordt herkend, opgeslagen en geteld: 24 uur per dag, het hele jaar door.

Hoe werkt de Luistervink?

De Luistervink-kastjes luisteren mee en als ze een vogel herkennen, slaan ze een fragment van 3 seconden op. Menselijke stemmen worden uit privacyoverwegingen niet opgeslagen. Een slim model van Cornell University herkent de vogelsoort. Alleen als de betrouwbaarheid boven de 75% uitkomt, wordt het fragment als detectie geteld. De AI zit er ook wel eens naast, dus daarom is er boven op de automatische herkenning ook nog een “ecologische schil” die bijvoorbeeld kijkt of een soort aannemelijk is op deze plek en in dit seizoen. Daarna wordt de data ook nog door experts gevalideerd. Wat overblijft is een rijk, eerlijk en continu beeld van het vogelleven in de stad. Dit heet akoestische monitoring, en dat is wat we nu kunnen delen.

Waarom is dit rapport belangrijk?

Dit is een nulmeting, een zogenaamd beginpunt. Voor het eerst is in dit stukje Amsterdam vastgelegd welke vogels er langs The Green Mile leven, wanneer ze zingen en hoe divers de vogelgemeenschap is. Dat maakt het mogelijk om volgend jaar te vergelijken. Groeit de diversiteit? Komen er meer soorten? Waar kunnen we vergroenen om meer vogels aan te trekken? Zijn er alarmsignalen, verdwijnt of verschijnt een vogelsoort ineens?

Het antwoord is al zichtbaar: op de Stadhouderskade bij de wandelboulevard, waar de vergroening volop in gang is gezet, is de vogelgemeenschap opmerkelijk evenwichtig. Geen enkele soort domineert alles. Meer groen, meer variatie, minder strak onderhoud, het maakt aantoonbaar verschil. De vergroening van de Frans Halsbuurt, pal achter de wandelboulevard, draagt hier ook zeker aan bij. In de stad telt elke vierkante centimeter, niet als decor, maar als leefgebied. Het is namelijk niet óf-óf, maar én-én: stedelijke omgeving én natuur, verkeer én vogelzang, mensen én merels, paden en beplanting. Als we de stad integraal inrichten, creëer je een sterk leefgebied voor alle soorten, inclusief de mens.

*wist je dat...
Amsterdam in de
nacht een drukke
vogelsnelweg is?*

Wat is leuk om te vertellen?

Op alle drie de locaties samen zijn 63 vogelsoorten herkend. Zo'n 29 soorten werden op alle drie de plekken gehoord, de echte stadsgenoten. Wist je dat Amsterdam in de nacht een drukke vogelsnelweg is? Kolganzen, koperwieken en grauwe ganzen trekken 's nachts in grote groepen boven de stad door. Hoorbaar vanaf de kade, het park, de tuinen terwijl wij liggen te slapen. Een uniek geluid wat is waargenomen, was dat van de roerdomp. Normaal een onzichtbare moerasvogel, maar zijn vluchtroep (hoog en fluitend) werd op alle drie de locaties geregistreerd. 's Nachts, hoog boven Amsterdam, op doortrek. Leuk weetje: de roerdamp was enige tijd in het Vondelpark te zien, een unieke waarneming: een schuwe & verlegen moerasvogel in het drukke Vondelpark, dat had niemand durven voorspellen. De stad speelt een cruciale rol voor de natuur.

Met de studenten van de Hogeschool van Amsterdam hebben we een prachtige opdracht uitgevoerd. Ze analyseerden de Luistervink-data en op basis van die patronen bedachten ze "BirdAlarm": een concept voor een app die per locatie en tijdstip voorspelt wanneer welke vogel zingt. Zo weet je waar en wanneer je een bepaalde vogel kan zien, die jij graag zou willen zien en horen bijvoorbeeld.

Wat gaat de toekomst van de Luistervinken ons brengen? Straks herkent de Luistervink niet alleen de soort, maar ook het type roep (zang, vluchtroep, bedelroep van jongen) én waar mogelijk, het geslacht van het individu. We staan nog maar aan het begin. Hoe bijzonder dat we daar als The Green Mile zo vroeg bij zijn!

Wil jij meer vogels in je buurt?

Dat kan en is makkelijker dan je wellicht denkt. Zowel in je tuin, op je (kleine) balkon, op de algemene binnenplaats of geveltuin, zelfs het kleinste plekje kan een mooie plek aan vogels bieden.

Hoe krijg je ze in je tuin?

Laat een rommelhoekje over, laat bladeren zo lang mogelijk liggen, zeker tot en met april. Een stapel takken of een stukje onopgeruimd struikgewas is voor vele vogels een vijfsterrenhotel, zo kunnen ze veilige scharrelen naar eten. Plant gifvrije & voornamelijk inheemse planten en de vlinders, bijen en vogels weten de weg te vinden. Haal wat tegels eruit en plant iets dat bloeit. Hang een nestkast op (ingang naar noorden of oosten) voor de pimpelmees, de koolmees of misschien wel een huismus. En een potje biologische vogelpindaas aan je gevel is een ware traktatie voor ze. Lekker voor hun en leuk voor jou om naar te kijken. De vogels zijn er, ze wachten alleen op een beetje ruimte en die kunnen wij hun geven, zodat er nog meer vogels in de stad komen.

UITSLAG

Samengevatte top 3 van soorten op alle locaties van The Green Mile

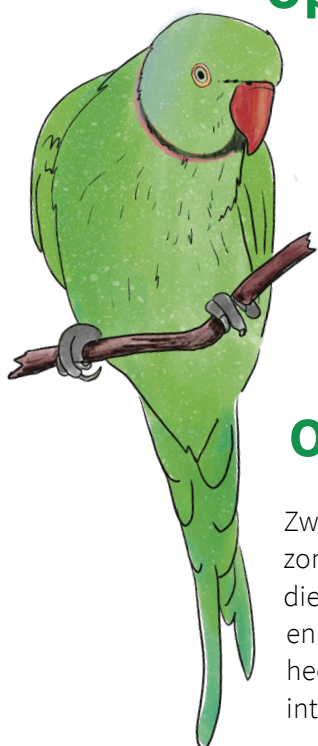
De merel wint. Met afstand.

Meer dan 69.000 keer is het geluid (dus niet de aantallen!) geregistreerd. Die vroege ochtendserenade, nog voor de stad wakker is dat is hém, de merelman, want het is het mannetje dat zingt. En hoe! Zijn lied is oorstrelend, melodieus en een beetje melancholisch. Een dagelijkse serenade vanuit de boomtoppen, al voor zonsopgang. Het vrouwtje zingt zelden, wist je dat? De merel leert van zijn omgeving en is een meesterimitator. Ze doen andere vogels na of het fluitje van een scheidsrechter van een nabijgelegen sportveld. Elke merel heeft zijn eigen lied, net zoals elke mens haar eigen stem heeft, en oudere merels zingen beter dan jonge in de zin van meer variatie en minder herhaling.

Op plek twee: de halsbandparkiet.

Luid, knalgroen, onmiskenbaar, met bijna 40.000 registraties. Je hoort hem eerder dan je hem ziet. Ooit exoot, nu vaste Amsterdammer. Vanaf 1977 broedt hij in het Vondelpark, in de holtes van oude bomen, soms meerdere paartjes in dezelfde boom. Inmiddels vliegen er zo'n 4.500 door Amsterdam. Altijd herkenbaar en altijd in een groep. Het mannetje draagt een sierlijke zwarte halsband met een roze rand wat het tot zijn handelsmerk maakt. En wist je dat de halsbandparkiet een heus standbeeld van 6,5 meter heeft gekregen in het Wilhelmina Druckerpark in Amsterdam-Noord?

Op plek drie: de ekster.

Zwart-wit, maar niet echt zwart wit, heeft deze vogel zo'n 25.000 registraties. In het zonlicht glinsteren de veren van de ekster blauwgroen en paars, een kleurenpracht die je alleen ziet als je goed kijkt. De ekster is een levend juweeltje. Luid, brutaal en slim. Hij onthoudt gezichten en herkent zichzelf in de spiegel, iets wat maar heel weinig dieren kunnen. Wetenschappers beschouwen hem als één van de intelligentste vogels ter wereld.

Locatie specifiek samengevat

Rijksmuseumtuinen

De tuinen omringd door toeristen, verkeer en groen telt zo'n 50 vogelsoorten. Dat is het mooiste bewijs dat natuur geen stilte vraagt, alleen een veilige plek, groen, beschutting en voedsel.

De merel was hier de grote winnaar. Op de voet gevolgd door de pimpelmees en de koolmees. Dit was niet geheel toevallig, want naast de Luistervink hing een nestkast die door een pimpelmees werd bewoond. En dan natuurlijk nog de slechtvalk. Met snelheden van zo'n 390 km/h in duikvlucht is dit inmiddels een vaste bewoner bij de Rijkstuinen. Hij broedt op het Rijksmuseum zelf en jaagt regelmatig boven de stad. Uniek natuurlijk. De volgende keer dat je daar bent, kijk omhoog, luister, neem de tijd...misschien zie en hoor je ze wel.

↑
de slechtvalk
is een vaste bewoner
bij de Rijkstuinen

Top
3

Merel

Pimpelmees

Koolmees

Stadhouderskade wandelboulevard

Een van de drukste verkeersaders van Amsterdam. En toch: 46 vogelsoorten. De merel liet zich meer dan 45.000 keer horen, bijna twee keer zo vaak als nummer twee, de ekster.

Top
3

Merel

Ekster

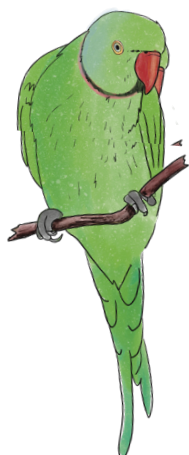

Halsbandparkiet

Top
3

Vondelpark

Het bekendste stadspark van Nederland met 10 miljoen bezoekers per jaar. In totaal 49 soorten. Hier had de halsbandparkiet het voor het zeggen, maar ook de bosuil liet van zich horen. En de winterkoning. Je loopt er zo langs. Luister maar eens de volgende keer als je er bent.

Halsbandparkiet

Bosuil

Winterkoning

Over deze soorten vertellen we graag nog wat meer.

De boomkruiper

De boomkruiper die spiraalgewijs omhoogklautert langs de boomstammen op de kade. In een perfecte schutkleur, je ziet haar bijna niet, met een ijl geluidje. Tot je haar eenmaal hebt ontdekt, dan hoor je haar overal.

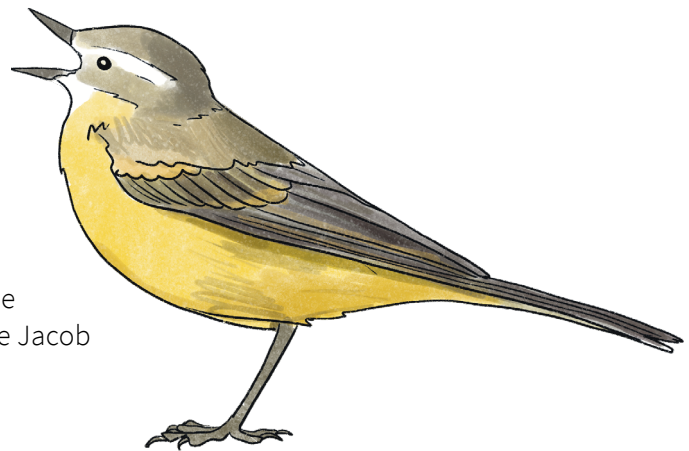
De winterkoning

Het kleine vogeltje met de grootste stem. Hij weegt zo'n 9 gram. Dat is evenveel als een 2-euromuntstuk. En toch galmt zijn explosieve trillerzang door het hele park. Luid, schel, onstuimig alsof hij de wereld wil laten weten dat hij er is. De winterkoning trekt nergens naartoe, hij blijft het hele jaar in de stad. Zijn Latijnse naam, Troglodytes troglodytes, betekent 'holbewoner' en hij nestelt het liefst laag bij de grond in dicht struikgewas. En zijn staartje.... staat altijd mooi omhoog.

De grote gele kwikstaart

De vogel met een prachtige felgele kleur. Wat haar bijzonder maakt: de opvallend lange staart die voortdurend op en neer wipt als een dirigeerstokje. Zij houdt van water en is in de winter vaak te vinden bij stilstaand water op platte daken. In de winter kan je haar zien langs de Boerenwetering, op groene daken en in de binnentuinen tussen de Stadhouderskade en de 1e Jacob van Campenstraat.

De putter

Een sierlijk vogeltje met een vuurrood masker en een tinkelende zang. De putter werd in de lente gehoord bij de Rijksmuseumtuinen. Midden tussen het toeristische geweld van het Museumplein. De putter is nooit alleen, maar altijd samen.

